

Никола М. Петаковић
Библиотекарско друштво Србије
nikolapetakovic@gmail.com

UDK 02(497.11)"2020"(049.32)
027.022:004.4
004.382.745

МОБИЛНО БИБЛИОТЕКАРСТВО: ДО УДАЉЕНИХ КОРИСНИКА ПУТЕМ МОБИЛНИХ АПЛИКАЦИЈА, УСЛУГА И ИДЕЈА

*(Дан библиотекара Србије и 17. конференција Библиотекарској
друштва Србије 2020)*

Традиционални годишњи стручни скуп у организацији Библиотекарског друштва Србије, 17. конференција под називом „Мобилно библиотекарство: до удаљених корисника путем мобилних апликација, услуга и идеја”, одржана је од 14. до 16. децембра 2020. године. С обзиром на редукован рад установа културе, али и на измењене услове живота проузроковане појавом заразне болести ковид-19, која се поред осталог одражава и на немогућност окупљања већег броја људи у физичком окружењу, организатор Конференције морао је своје активности да пресели и спроведе искључиво у онлајн формату.

У складу са идејом водиљом организационог и програмског одбора Конференције, стручни скуп је настојао да пружи одговор на питање да ли су библиотеке и библиотекари довољно динамични у данашњем свету убрзаних друштвених промена? Наиме, развој мобилних технологија, услуга и сервиса, као и све израженија пословна мобилност, несумњиво су утицали, и даље утичу, на библиотеке. Поставља се питање какав је карактер тог утицаја, односно да ли су и како су библиотеке одговориле на изазове садашњости да би наставиле да пружају потребне услуге корисницима, и осмислиле како проактивно да промене концепт традиционалног библиотекарства.

Оба конференцијска дана радног дела Конференције, 15. и 16. децембар, протекла су у знаку презентовања кратких стручних радова у трајању до 10 минута, али и веома успешном формату погодном за аудио-визуел-

но извођење и конструктиван заједнички рад – панел-сесији и краћим вебинарима. Интернационални програмски одбор, сачињен од искусних стручњака у библиотечно-информационој делатности, који је такође радио у онлајн окружењу, на основу селекције и евалуације приспелих сажетака, одабрао је и пружио могућност за 13 стручних излагања. Целокупан и временски добро распоређен програм, углавном оријентисан ка сатници осмочасовног радног времена у преподневној смени, био је садржан у четири радне, једној панел и две вебинар-сесије.

Сам почетак конференцијског програма био је резервисан за обележавање Дана библиотекара Србије, 14. децембра. Како су услови налагали, том приликом се окупила шира библиотечка заједница, укључујући заинтересоване појединце из Србије, али и земаља у окружењу. Забележени број онлајн посета на платформи Zoom, где се доминантно одвијала највећа интеракција на релацији модератор–излагач–публика, и званичној Фејсбук страници Библиотекарског друштва Србије, достигао је око две стотине, што представља уобичајени број регистрованих учесника скупова сличног карактера у организацији Друштва, када је у редовним условима могуће живо окупљање. Том приликом су прочитана и проглашена имена добитника годишњих награда БДС-а, а уједно је представљена издавачка продукција Друштва у 2020. години – садржај и рубрике другог броја часописа *Библиоџекар* и зборника радова са 16. конференције под називом *Мале библиоџеке у великом дијалоју за њромене*. Награда „Зайис”, која се додељује за трајан допринос развоју библиотечно-информационе делатности уручена је Марини Лазовић, директорки Народне библиотеке Смедерево, на предлог њених колега Јелене Јеремић, Мирјане Радовановић и Драгане Лазић. Награду „*Сџојан Новаковић*”, за оригинално ауторско дело на српском језику из области библиотечно-информационе делатности, добио је др Жарко Војновић, начелник Одељена за библиографију Народне библиотеке Србије, за публикацију *Српске манастирске библиоџеке до краја 18. века* у издању Градске библиотеке у Панчеву (предлагачи: проф. др Гордана Стокић Симончић, мр Душица Грбић, др Драгана Сабовљев, др Бранка Драгосавац и Горан Траиловић), док је награда „*Најбољи библиоџекар*”, за значајне резултате на унапређењу библиотечно-информационе делатности у 2020. години, отишла у руке Гордани Вучковић из Народне библиотеке „Вук Караџић” у Крагујевцу на предлог Мирка Демића, директора крагујевачке јавне библиотеке. По завршетку пригодних речи чланова жирија и лауреата награда, а као увод и најаву радног дела Конференције, секретар Библиотекарског друштва Србије Никола Петаковић представио је радне сесије и ауторе појединачних излагања.

Након званичног отварања Конференције, уследила је прва сесија, коју је водио председник Библиотекарског друштва Србије Богдан Трифуновић, а која је изнедрила три кратке презентације. Марија Алексејева и Антон Пурник из Руске државне библиотеке за младе у Москви говорили су о телеграм-бот и електронској библиотечкој картици као новом начину комуникације са корисником библиотеке, иначе апликативном решењу отвореног кода, насталом ангажовањем програмера поменуте установе културе. Весна Укропина из Библиотеке Матице српске у Новом Саду дала је теоријски приказ настанка и употребе подкаста у библиотеци, док су Јелка Панић из Градске библиотеке „Божидар Кнежевић” у Убу и Драгана Маринковић из библиотеке „Димитрије Туцовић” у Лазаревцу заокружиле причу и осврнуле се на креативан рад својих библиотека честим коришћењем друштвених мрежа кроз фото-конкурс „Са књигом је лепше”.

Искусвена дискусија међу учесницима панел-сесије, чији је модератор била Тамара Вученовић са Факултета за менаџмент Универзитета Метрополитан, са најављеним члановима експертске групе Библиотекарског друштва Србије – Тамаром Бутиган Вучај (Народна библиотека Србије), Новком Шокицом Шуваковић (Библиотека Матице српске), Драганом Јовановићем (Градска библиотека у Новом Саду), Јовицом Кртинићем и Андријом Сагићем (Библиотека „Милутин Бојић”), др Адамом Софронијевићем (Универзитетска библиотека „Светозар Марковић” у Београду), те др Богданом Трифуновићем (Градска библиотека „Владислав Петковић Дис” у Чачку) настојала је да одговори на изазове и питања која се тичу дигитализације до удаљеног приступа грађи у библиотекама, актуелном стању, проблемима и решењима.

Друга по реду радна сесија, коју је модерирала Оливера Настић из Библиотеке града Београда, окупила је следеће излагаче: о искуствима дигиталног библиотекарства у доба ковида-19 у Националној библиотеци Холандије говорио је Сандер ван Кемпен; Гордана Рудић са Педагошког факултета у Сомбору и Катедре за библиотекарство и информатику у сарадњи са Данијелом Тешендић са Природно-математичког факултета у Новом Саду представила је студију под насловом „Библиотечки информациони систем БИСИС на клауд-платформи”; Жаклина Николић из библиотеке Центар за културу у Кладову дала је свеобухватну анализу улоге покретних библиотека у подстицају и развијању читалачких навика на примерима библиобуса, а Мирјана Белошевић, Марина Крњачевић и Драгана Ђорђевић из Градске библиотеке „Атанасије Стојковић” у Руми представиле су манифестацију Дани словенске писмености и културе.

На почетку трећег конференцијског дана, а у предвиђеном времену за излагаче треће сесије, чија је потписница у својству модератора била Марија Радуловић из Градске библиотеке у Чачку, своја излагања имале су Марија Гордић и Весна Абадић (Универзитетска библиотека Крагујевац), са темом „E-everything – мобилне апликације у служби науке”, Јелена Тирић из Народне библиотеке „Његош” у Књажевцу са презентацијом „Утицај пандемије ковид-19 вируса на активности даљинског приступа библиотечким услугама. Студија случаја Народне библиотеке Његош у Књажевцу”, и Ивана Пешић (Народна библиотека „Радислав Никчевић” Јагодина) са аутентичном причом „Бициклом и књигом против ковида-19”.

Први четрдесетоминутни вебинар био је посвећен развоју апликација за дигитално пословање. О могућностима за поједностављен и организован начин функционисања и вођења електронског пословног деловодника у једној фирми говорио је Павле Никитовић из компаније Докус из Чачка. Иначе, повезивање са библиотекама, кроз широк опсег услуга којима се поменута компанија бави, резултирало је и бесплатним уступањем лиценце за Zoom платформу за сва три конференцијска дана.

Последња у низу, четврта сесија, осликана је презентацијама Јелене Андоновски, Наташе Дакић и Александре Тртовац из Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” у Београду излагањем под називом „Скенирање докумената мобилним телефоном у служби демократизације дигитализације”; Бојане Маринчић, Биљане Давидовски и Драгославе Родаљевић из Народне библиотеке Ужице са темом „Кликом и линком до библиотеке” и представљање пројекта „Библио-став” ауторки Драгане Бошњак, Тијане Николић и Љиљане Маширевић из Градске библиотеке у Новом Саду. Сесији је председавала Бојана Вукотић из Народне библиотеке Србије.

За библиотекарe веома допадљиву дискусију кроз други вебинар, чија је тема искуство у креирању, развоју, одржавању и практичној примени мобилних апликација у Републици Хрватској и Србији, реализовали су специјални гост Конференције Петар Лукачић, запослен у књијници и читаоници „Фран Галовић” у Копривници, у сарадњи са Богданом Трифуновићем из Градске библиотеке у Чачку.

Ослањајући се на искуства библиотека и библиотечких удружења у свету, а ради обезбеђивања што комфорнијег приступа програмским садржајима Конференције, затим информацијама везаним за регистрацију, приказима сажетака и подељених презентација учесника скупа, Библиотекарско друштво Србије израдило је и омогућило доступност поменутих сегмената Конференције у неколико корисничких окружења – кроз наменски дизајниран веб-сајт на адреси <https://konf.bds.rs>, погодан за преглед

и претраживање и на екранима са мањом дијагоналном у односу на стандардне рачунарске (PC и лаптоп) мониторе, али и апликацији за уређаје са Андроид оперативним системом у виду инсталационог .apk фајла <https://konf.bds.rs/app/bdskonf.apk>.

На изузетно садржајном, временски динамичном тродневном скупу, који се може сматрати првим домаћим стручним скупом у библиотечно-информационој делатности, организованим у онлајн окружењу, отворио се значајан простор за размишљања и теме – приказивање позитивних искустава у повезивању корисника и библиотекара са мобилним апликацијама, примерима добре праксе, успешно реализованим пројектима и слично. Животне околности које су затекле и библиотеке у измењеном и (не)предвидљивом начину организације њиховог рада, подразумевано диктирају појачану свест о будности, о ангажованости зарад својих корисника и запослених, те правовременом и квалитетном одговору на временски универзалне вредности заједнице – да увек будемо ту једни за друге.

Одлуком Управног одбора БДС-а са последње редовне седнице одржане у марту 2021. године, за уредника зборника радова са Конференције именована је др Татјана Брзуловић Станисављевић, запослена у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић” у Београду.